

Baixi, si us plau!

Des que fa dos anys treballa al dipòsit del senyor Borota, en Joko sempre ha arribat puntual. Però aquest matí no ha sentit el despertador i s'ha d'afanyar per no fer tard. De sobte, a la cantonada, algú li salta a collibè.

Sota el pes, en Joko doblega els genolls. No és cap atleta i el xoc ha estat brutal. Mig escanyat pel braç de l'agressor, amb prou feines pot mormolar:

—Però què fa? Baixi, si us plau!

El genet es limita a subjectar la presa. No sembla disposat a baixar. Tot al contrari, es remou per instal·lar-s'hi més còmodament.

—En quina direcció va? —pregunta l'home, amb un accent estranger.

En Joko està furiós. Havia ll pensat que reconeixeria la veu d'en Baluro, però no, no es tracta del seu amic. Quin accent tan estrany! En Joko no recorda haver-ne sentit cap de semblant abans! Aleshores comença a espeternegar per intentar llançar el desconegut a terra. Salta i tira guitzes com un poltre. Però l'altre se li arrapa.

—Què li agafa? —l'escriu l'home—. És boig! Cauré!

—M'és ben igual! —respon en Joko—. Baixi de seguida!

—No peso pas tant —diu l'home—. Li'n podria haver tocat un de més gros. I pago bé...

—Que baixi d'una vegada —diu en Joko picant de peus—. Baixi, baixi!!

Al tercer «Baixi», aconseguix desfer-se de l'home, que rep un fort cop contra el terra. És un vell esprimatxat, d'uns seixanta anys, d'aspecte respectable, que porta un banyador violeta.

—Ja ho té! —diu l'home—. Està satisfet, ara? Gairebé em mata, imbècil!

—Imbècil, vostè! És lamentable saltar a l'esquena de la gent, a la seva edat! I a sobre vestit així! S'ho hauria de fer mirar.

En Joko continua sacsejant el cap una estona per expressar el seu menyspreu. Quan es gira, l'altre s'aixeca amb facilitat i se li abraona de nou.

—Una altra vegada? —s'exclama en Joko—. No n'ha tingut prou?

—Oblidem aquest incident. Segurament es tracta d'un malentès. Pago bé. On va?

—Vaig a treballar al dipòsit, ja faig tard... Baixi, si us plau. No tinc temps de jugar.

—Quin dipòsit?

—El dipòsit del senyor Borota... Baixi!

No pot apujar la veu, els sons li moren a la gola comprimida. Per si no fos prou, el carrer està desert. L'alè calent del genet a la nuca li acaba de fer perdre els nervis. En Joko es deixa caure cap enrere a la vorera i empeny amb totes les seves forces amb l'esquena. Els crits de patiment del vell es barregen amb els seus propis crits de ràbia. Esclafa el desconegut amb delectança. Els cruixits i els planys li omplen

el cor de satisfacció. Triga una estona a poder entendre la frase que la víctima intenta pronunciar:

—Us prometo que no m'enfilaré més a sobre seu..., però deixi'm... Si us plau, deixi'm..., em fa mal...

En Joko s'aixeca esbufegant. Diu malèvolament:

—No s'hauria d'haver enfilat sobre meu. Tot el que ha passat és culpa seva.

Sense bellugar-se de terra, el vell es lamenta:

—Maleït! Maleït sigui! M'ha trencat el braç! M'ha esguerrat, m'ha embrutat! Li desitjo les pitjors desgràcies!

En Joko respon amb un gest obscè i se'n va.

No ha fet ni deu passes quan un segon individu li salta a l'esquena. Maquinalment, en Joko repeteix «Baixi, si us plau» mentre es fixa en les cames que l'estrenyen: són les cames nues d'una dona. Una veu dolça, també amb accent, li pregunta:

—On va?

—Vaig al dipòsit. Baixi, si us plau. No puc perdre temps. Ja faig tard.

—Quin dipòsit?

—El dipòsit del senyor Borota.

—Molt bé, em deixarà allà al cantó, davant l'hotel Concòrdia.

—Però és que és boja?! Agafi un taxi!

—De cap de les maneres! A més, no és tan difícil, el que li demano. No peso i pago bé. En or.

—Si no baixa, la faré caure com a l'altre.

—Com a Sir Barnett? Ni s'ho plantegi. Ho nota, això?

En Joko sent com se li enfonsa la punta d'una agulla a la nuca.

—No tingui por —continua la dona—, no la faré servir, si no és que m'hi veig forçada. Vinga, sigui raonable i tot anirà bé.

En Joko ja pot llançar mirades desconsolades al seu voltant; el carrer continua desert. Els ulls se li entelen de llàgrimes.

—Portar-la a l'hotel Concòrdia? Però és que no hi arribaria mai, no sóc prou fort. Pugi sobre algú altre. Què dirà, la gent? Baixi. Haig d'anar a treballar.

—Prou de criaturades —diu la dona, amb la veu endurida—. Som-hi!

De bon o mal grat, en Joko ha d'obeir. Quan alenteix la marxa, la punta de l'agulla aconseguix que revifi el seu ardor. Radiant, la dona es posa a riure. Un riure molt fresc, molt jove. És realment bonica.

—Em dic Wanda Igorovna Matrikoff —es presenta la dona—. Estic convençuda que arribarà fins a l'hotel Concòrdia. És molt més fort que no es pensa, només que és gandul. Peca de desídia. Només cal que perdi aquest greix i ja veurà com, després, se sentirà millor.

—Per què l'hotel Concòrdia? —pregunta en Joko.

—Doncs pel congrés, caram! No podria anar més ràpid? Tinc moltíssima pressa.

—Si té pressa, agafi un taxi.

En Joko no pot més. Al llarg del temps, evidentment, li ha tocat haver de fer llargues caminades amb un sac a l'esquena, però en aquella època estava entrenat i el sac pesava menys que ella. Per donar-se ànims, examina les cames daurades que sobresurten a banda i banda de la seva jaqueta. Sense cap mena de dubte, són unes cames boniques. Gira el cap amb l'esperança d'entreveure-li la cara. Ella es pensa que es tracta d'un moviment de revolta, i l'agulla acompleix la seva funció sobre la nuca.

—No em punxi —diu en Joko—. Només li volia veure la cara.

—La veurà de seguida. Mentrestant, camini.

—Quants anys té?

—Dos mil anys. Fa malament de parlant, no va bé per a la respiració.

—Això és veritat, no puc més.

—I és clar que sí. Un esforç més, ja gairebé hi som.

Amb prou feines han recorregut la meitat del camí. De sobte, en Joko ensopega. Per no perdre l'equilibri, dóna un violent cop de ronyons cap enrere. La dona es descavalca. Ell fuig cames ajudeu-me, malgrat els crits i les promeses. Tanmateix, ha pogut constatar que és bonica, jove i rossa, i que només porta un banyador rosa.

Si li ve de gust muntar...

Al dipòsit, ningú no es fixa en el retard d'en Joko. Una efervescència insòlita anima els treballadors. Escolten àvidament el relat que el senyor Baptista, el cap de personal, està a punt d'acabar.

—...aleshores me l'he carregat a l'esquena i l'he portat fins a l'hotel Concòrdia. I m'ha donat deu monedes d'or!

—Deu monedes d'or!!! —exclamen a l'uníson els empleats.

—Exacte. M'ha ofert la mateixa suma per anar-lo a buscar al migdia davant l'hotel. I això no és tot. «Si ve amb amics», m'ha dit, «hi haurà feina per a tothom».

—Disculpi, senyor Baptista —pregunta tímidament en Joko—, ha portat algú a collibè fins a l'hotel Corcòrdia?

—Això mateix, Joko. El pobre vell estava ferit. El seu banyador estava tot brut. He actuat com hauria fet qualsevol al meu lloc. I ell no s'ha avingut a raons. He hagut d'acceptar les deu monedes d'or per fer-lo content. Només de pensar en aquest brètol, en aquest jove esgarriat que ha gosat colpejar un vell, fan venir ganes de plorar de com puja el jovent! Vingui amb nosaltres fins a l'hotel al migdia. Traurà profit d'aquesta ganga.

—És que... no sé si... No ho trobo convenient!

—Què vol dir? —fa el senyor Baptista arrufant les celles—. Expliqui's, Joko.

—Portar gent és degradant —respon en Joko, vermell de confusió—. I no és qüestió de cobrar una bona propina...

—Està bé, Joko —diu el senyor Baptista bondadosament—. Està molt bé. Té un gran sentit de la dignitat. Tot i així, l'ha de saber fer servir. Sant Cristòfor bé que va portar Jesucrist sense avergonyir-se'n, que jo sàpiga. Els pares porten la mainada, i els menuts no els menyspreen per això. El més fort porta el més feble. És just i caritatiu.

—D'acord, però quan és el més fort qui es fa portar...

—Quin avantatge hi podria trobar? —replica el senyor Baptista, somrient—. El més fort va més ràpid tot sol, amb menys molèsties, sense despeses inútils. A més, el feble que treballa, aviat es fa més fort. Se sent enfortit en cos i ànima, ja que el treball és una benedicció, i jo no en conec cap, de feina, que sigui deshonrosa. Au, no tingui tants escrúpols, Joko. Són injustificats.

—Jo prefereixo portar un paio que no pas merda —intervé un treballador.

—Sobretot per aquest preu! —diu un altre.

—Bé, ja ho veurem després —conclou el senyor Baptista—. Ara ocupem-nos una mica del dipòsit. Hi ha clients que esperen, i segur que no hi ha ningú a les aixetes. Efectivament, els clients fan cua. Estan crispats per la calor i grunyen en veu baixa. Alguns branden els pots de manera amenaçadora. Els treballadors aviat reprenen el control de la situació. El matí passa sense que se n'adonin.

Just al migdia, quan el senyor Borota comunica al senyor Baptista que la cantina està oberta, tothom s'apressa cap a la sortida. La petita tropa de treballadors, amb el senyor Baptista al capdavant, es dirigeixen cap a l'hotel Concòrdia. A l'escalinata, recognoscibles per la seva vestimenta lleugera, els congressistes sembla que els estiguin esperant. Entre ells, en Joko, que es troba darrere els seus companys, reconeix la Wanda i Sir Barnett. És a aquest últim a qui el cap de personal s'adreça pomposament:

—Com pot constatar, senyor, hem respost a la seva crida. Si li ve de gust muntar... S'inclina. Els treballadors observen l'escena retenint la respiració. Sir Barnett dóna les gràcies amb un lleuger senyal de cap. S'acosta ranquejant una mica a la muntura i s'hi enfila amb esforç. El senyor Baptista resisteix bé l'investida. Sir Barnett li etziba un cop de peu al ventre, i arrenca àgilment, a un trot lleuger.

Cada congressista tria el seu treballador.

A l'hotel Concòrdia, ja no hi queda ningú llevat d'un monstruós personatge adipós que ha quedat encallat a la porta giratòria. Lladra:

—Treguin-me d'aquí!

En Joko s'apressa a obeir. L'engrapa pels palpissos i l'estira ben fort. Quan la maniobra ha reeixit, el bocoi se li enfila a l'esquena.

—De pressa, al palau de comerç —ordena el bacó—. Tinc pressa.

—Al palau de comerç? —repeteix en Joko, incrèdul i vacil·lant—. És a l'altra punta de la ciutat.

—Està disponible o no? —replica secament l'homenàs.

—Sí, però és molt lluny... i vostè no és precisament lleuger.

—Res de xerrameca inútil. Em vol portar al palau de comerç, sí o no?

—Sí —accepta en Joko a contracor.

Trontolla sota el pes esclafant de l'obès, que es treu un diari del banyador i se submergeix en la lectura. Una pàgina del diari penja davant els ulls d'en Joko, impeding-li tota visibilitat.

—No podria llegir el diari d'una altra manera, senyor, si us plau? —demana en Joko—. No m'hi veig gens ni mica.

—No necessita veure-s'hi. Camini, jo l'avisaré, si hi ha obstacles.

—Però això és força desagradable! Bé pot plegar el diari.

—Detesto plegar el diari i detesto la gent que demana als altres que el pleguin. No el vull sentir fer més suggeriments estúpids. Si em cal un consell, no és a vostè a

qui consultaré. Camini, és tot el que li demano. I una mica més ràpid, que no s'esllomarà.

—Em vénen ganes de fer-lo baixar, tros de toixó mal educat. No sóc el seu esclau!

—Baixo de bon grat. Mai no havia vist un cargol com vostè. Help!

Abans en Joko no ha tingut temps de reaccionar, l'homenot posa un peu a terra i salta a les espatlles d'un altre vianant, que s'allunya corrents.

En Joko torna trist a la cantina. Està rebentat i no ha guanyat res.